

CENTAR ZA KVALITET D.O.O. BEOGRAD

CK

PRAVILA ZA SERTIFIKACIJU GRAĐEVINSKIH PROIZVODA

Izdanje / Izmena	Datum	Izradio	Odobrio: direktor
1/10	12.04.2024.	<i>J. Deagović</i>	<i>Časlav Džurđević</i>

0 Opšte

0.1 Svrha

Ovim Pravilima za sertifikaciju građevinskih proizvoda (u nastavku: Pravila) se daju opšte informacije podnosiocima prijave za sertifikaciju i nosiocima / imaocima sertifikata o sertifikaciji građevinskih proizvoda, o postupku sertifikacije, zahtevima i kriterijumima koji moraju biti zadovoljeni za dobijanje i održavanje sertifikacije kao i o pravima i obavezama CK, podnosilaca prijave i nosilaca sertifikata u postupku dobijanja i održavanja sertifikacije.

Napomena: Podnosilac prijave, odnosno nosilac sertifikata mora biti proizvođač građevinskog proizvoda, uz navođenje njegovog ovlašćenog zastupnika, ako ga ima.

0.2 Područje primene

Pravila su namenjena zaposlenima CK i podnosiocima prijave/nosiocima sertifikata, a koriste ih i članovi komisije CK.

0.3 Odgovornosti

Proizvođač je odgovoran za usaglašenost proizvoda/fabričke kontrole proizvodnje sa zahtevima tehničke specifikacije.

CK je odgovoran da se postupak sertifikacije sprovodi u skladu sa zahtevima tehničke specifikacije i zakonskih odredbi, odnosno obavezujućih tehničkih propisa i preuzima pravnu odgovornost koja bi mogla prosteći iz aktivnosti sertifikacije.

0.4 Referentni dokumenti

- Uredba o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona ("Sl. glasnik RS" br. 35/2015 i 44/2016
- Zakon o građevinskim proizvodima ("Sl. glasnik RS" 83/18),
- Pravilnik o načinu sprovođenja ocenjivanja i stalnosti performansi građevinskih proizvoda ("Sl. glasnik RS" br. 59/2019
- Uredba o znaku usaglašenosti (Sl. glasnik RS br. 4/22),
- SRPS EN ISO/IEC 17065 Ocenjivanje usaglašenosti – Zahtevi za tela koja sertifikuju proizvode, procese i usluge
- SRPS ISO/IEC 17000, Ocenjivanje usaglašenosti – Rečnik i opšti principi
- SRPS ISO 19011, Uputstvo za proveravanje sistema menadžmenta

0.5 Termini, definicije i skraćenice

Termini i definicije koji se koriste u ovim Pravilima dati su u sledećim dokumentima:

- Zakon o građevinskim proizvodima ("Sl. glasnik RS" 83/18).
- SRPS EN ISO/IEC 17065, ocenjivanje usaglašenosti – Zahtevi za tela koja sertifikuju proizvode, procese i usluge,

- SRPS ISO/IEC 17000, Ocenjivanje usaglašenosti – Rečnik i opšti principi,
- 1) **građevinski proizvod** (eng. construction product): je svaki proizvod ili sklop koji je proizveden i stavljen na tržište radi stalne ugradnje u objekte ili njihove delove i čije performanse imaju uticaj na performanse objekata u pogledu osnovnih zahteva za objekte;
- 2) **familija građevinskih proizvoda** (construction product family) je grupa srodnih proizvoda koji imaju sličnu predviđenu upotrebu;
- 3) **objekat** (construction works) je zgrada ili inženjerski objekat;
- 4) **bitne karakteristike** (essential characteristics) **građevinskog proizvoda** su one karakteristike građevinskog proizvoda koje se odnose na osnovne zahteve za objekte;
- 5) **performansa građevinskog proizvoda** (performance of a construction product) je performansa koja se odnosi na odgovarajuće bitne karakteristike građevinskog proizvoda iskazana nivoom, klasom ili opisno;
- 6) **nivo** (level) je rezultat ocenjivanja performanse građevinskog proizvoda u vezi sa njegovim bitnim karakteristikama iskazan brojčanom vrednošću;
- 7) **klasa** (class) je opseg nivoa performanse građevinskog proizvoda, od minimalne do maksimalne vrednosti;
- 8) **tip proizvoda** (product-type) je skup reprezentativnih nivoa ili klasa performansi građevinskog proizvoda koji se odnosi na njegove bitne karakteristike, a koji je proizveden korišćenjem date kombinacije sirovina ili drugih elemenata u određenom proizvodnom procesu;
- 9) **harmonizovana tehnička specifikacija** (harmonized technical specification) je harmonizovani standard i evropski dokument za ocenjivanje;
- 10) **harmonizovani standard (harmonised standard)** je evropski standard koji je donet na osnovu zahteva Evropske komisije za primenu u harmonizovanom zakonodavstvu Evropske unije;
- 11) **srpski standard** je standard koji je donelo nacionalno telo za standardizaciju u Republici Srbiji;
- 12) **evropski dokument za ocenjivanje** (European Assessment Document) je dokument koji je donela evropska organizacija tela za tehničko ocenjivanje za potrebe izdavanja evropskih tehničkih ocena;

- 13) **evropska tehnička ocena** (European Technical Assessment) je dokumentovana ocena performansi građevinskog proizvoda koja se odnosi na njegove bitne karakteristike izdata u skladu sa odgovarajućim evropskim dokumentom za ocenjivanje;
- 14) **predviđena upotreba** (intended use) je upotreba građevinskog proizvoda na način utvrđen u odgovarajućoj tehničkoj specifikaciji ili tehničkom propisu;
- 15) **isporuka na tržištu** (making available on the market) je svako činjenje dostupnim građevinskog proizvoda na tržištu Republike Srbije radi distribucije, potrošnje ili upotrebe, sa ili bez naknade;
- 16) **stavljanje na tržište** (placing on the market) je prva isporuka proizvoda na tržište Republike Srbije;
- 17) **privredni subjekat** (economic operator) je proizvođač, zastupnik, uvoznik ili distributer građevinskog proizvoda;
- 18) **proizvođač** (manufacturer) je pravno lice ili preduzetnik koje proizvodi građevinski proizvod ili za koga se taj građevinski proizvod projektuje ili proizvodi i trguje njime pod svojim imenom ili žigom;
- 19) **distributer** (distributor) je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, koje je uključeno u lanac isporuke i koje u okviru obavljanja svoje delatnosti isporučuje građevinski proizvod na tržište, a nije proizvođač ili uvoznik;
- 20) **uvoznik** (importer) je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, koje stavlja na tržište građevinski proizvod iz drugih zemalja;
- 21) **zastupnik** (representative) je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, koje je proizvođač ovlastio da za njegov račun preduzima radnje iz ovlašćenja, a u vezi sa stavljanjem građevinskog proizvoda na tržište Republike Srbije;
- 22) **povlačenje** (withdrawal) je svaka mera čiji je cilj da spreči da građevinski proizvod u lancu isporuke bude isporučen na tržište;
- 23) **opoziv** (recall) je svaka mera čiji je cilj da postigne povraćaj građevinskog proizvoda koji je već isporučen krajnjem korisniku;
- 24) **akreditacija** (accreditation) ima značenje saglasno posebnim propisima kojima je uređena oblast akreditacije;

- 25) **fabrička kontrola proizvodnje** (factory production control) je dokumentovana, stalna i interna kontrola proizvodnje u fabrici u skladu sa odgovarajućom tehničkom specifikacijom ili tehničkim propisom;
- 26) **životni ciklus** (life cycle) su uzastopne i međusobno povezane faze veka trajanja građevinskog proizvoda, od nabavke sirovina ili izrade od prirodnih resursa do trajnog odlaganja;
- 27) **sistem ocenjivanja i verifikacije stalnosti performansi** (system of assessment and verification of constancy of performance - AVCP) je skup postupaka koji se sprovode s ciljem obezbeđivanja usaglašenosti građevinskog proizvoda sa performansama bitnih karakteristika navedenih u deklaraciji o performansama koje su utvrđene u odgovarajućoj tehničkoj specifikaciji ili tehničkom propisu;
- 28) **dokumenti o sprovedenom ocenjivanju i verifikaciji stalnosti performansi** su, zavisno od primenjenog sistema iz člana 30. Zakona o građevinskim proizvodima: deklaracija o performansama, sertifikat o stalnosti performansi građevinskog proizvoda, sertifikat o usaglašenosti fabričke kontrole proizvodnje, izveštaj o ispitivanju, kojim se potvrđuje stalnost i/ili verifikacija performansi građevinskog proizvoda u vezi sa njegovim bitnim karakteristikama utvrđenim u odgovarajućoj tehničkoj specifikaciji ili tehničkom propisu;
- 29) **Osnovni zahtevi za objekte** su zahtevi koje objekat treba da zadovolji tokom ekonomski prihvatljivog veka upotrebe;
- 30) **sertifikacija**: potvrđivanje koje sprovodi treća strana, a odnosi se na proizvode ocenjivanje i verifikacija stalnosti performansi: sertifikacija građevinskih proizvoda na osnovu sprovođenja zadataka od strane proizvođača i sertifikacionog tela u vezi sa bitnim karakteristikama građevinskog proizvoda koji se sprovode u skladu sa jednim od sistema utvrđenih u članu 30. Zakona o građevinskim proizvodima;
- 31) **šema za sertifikaciju**: sistem za sertifikaciju koji se odnosi na specificirane proizvode na koje se primenjuju isti specificirani zahtevi, specifična pravila i procedure;
- 32) **zahtev za sertifikaciju**: specificirani zahtev, uključujući zahtev za proizvod, koji je ispuno klijent kao uslov za uspostavljanje ili održavanje sertifikacije;
- 33) **podnosilac prijave**: pravno lice koje podnosi prijavu za sertifikaciju, može biti proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik

- 34) **nosilac / imalac sertifikata:** vlasnik sertifikata za koga je sprovedena sertifikacija, mora biti proizvođač građevinskog proizvoda, uz navođenje njegovog ovlašćenog zastupnika, ako ga ima;
- 35) **proširenje sertifikacije:** postupak proširenja područja / obima sertifikacije;
- 36) **suženje sertifikacije:** postupak poništavanja sertifikacije u nekom delu sertifikacionog područja / obima;
- 37) **suspenzija sertifikacije:** postupak privremenog stavljanja van snage dodeljene sertifikacije, u celosti ili u delu područja / obima
- 38) **povlačenje sertifikacije:** postupak poništavanja sertifikacije u celosti
- 39) **prigovor:** izražavanje nezadovoljstva sertifikacionom telu, od fizičkog ili pravnog lica koja se odnose na aktivnosti tog sertifikacionog tela
- 40) **žalba:** zahtev podnosioca prijave za sertifikaciju za preispitivanje, za njega nepovoljne odluke sertifikacionog tela, a odnosi se na status sertifikacije

1. Uvod

1.1. Opšte

Sertifikacija građevinskih proizvoda u RS se sprovodi prema Zakonu o građevinskim proizvodima ("Sl. glasnik RS" 83/18) i Pravilniku o načinu sprovođenja ocenjivanja I verifikaciji stalnosti performansi građevinskih proizvoda ("Sl. glasnik RS" br. 59/2019) kojima su propisani uslovi stavljanja na tržište ili stavljanja na raspolaganje na tržištu građevinskih proizvoda utvrđivanjem usklađenih tehničkih specifikacija za građevinske proizvode, odnosno prema tehničkim propisima koji važe za pojedine proizvode.

Za čelik za armiranje betona primenjuju se odredbe Uredbe o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona ("Sl. glasnik RS" br. 35/2015 i 44/2016).

Za obavljanje zadatka treće strane u postupku ocenjivanja i verifikacije stalnosti performansi građevinskog proizvoda na zahtev pravnog lica (u daljem tekstu: telo za ocenjivanje i verifikaciju stalnosti performansi) Ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva, donosi rešenje o ispunjenosti uslova.

1.2. Sertifikaciono telo CK

Sertifikaciono telo CK je organizaciona jedinica CK d.o.o. Beograd, koja pruža usluge ocenjivanja i verifikacije stalnosti performansi (sertifikacije) za sistem 1+ koji uključuje početni pregled proizvodnog pogona i fabričke kontrole proizvodnje i stalnog nadzora, ocenjivanje i verifikacija fabričke kontrole proizvodnje, u skladu sa standardom SRPS EN ISO/IEC 17065. Aktivnosti

Sertifikacionog tela CK razlikuju se od ostalih aktivnosti CK i od njih su odvojene organizacijskim uređenjem. Sertifikaciono telo CK upravlja radnjama postupka sertifikacije i ima potpuni nadzor i odgovornost u sprovođenju postupka sertifikacije i održavanja sertifikata. Sertifikaciono telo CK sprovodi sertifikaciju u skladu sa unapred utvrđenim postupcima koji osiguravaju transparentnost, ponovljivost i sledljivost zapisa.

Područje sertifikacije Sertifikacionog tela CK obuhvata sertifikaciju čelika za armiranje betona.

Imenovana/odgovorna/ovlašćena lica u Sertifikacionom telu CK su Tehnički rukovodilac sertifikacionog tela CK (skraćeno: TR) koji u procesu sertifikacije preispituje prijave/ponude/ugovore, obezbeđuje resurse za aktivnosti sertifikacije i ako ispunjava propisane uslove kao imenovano lice donosi odluku o sertifikaciji, zatim koordinator - ocenjivač (skraćeno: KO) koji sprovode vrednovanje i nadzor kroz početni pregled proizvodnog pogona i fabričke kontrole proizvodnje (skraćeno: FPC) i stalni nadzor, ocenjivanje i potvrđivanje da FPC, odnosno sertifikovani proizvodi ispunjavaju zahteve kako je utvrđeno u procesu vrednovanja, kao i imenovano lice za preispitivanje i donošenje odluke o sertifikaciji koje je odgovorno za preispitivanje i donošenje odgovarajuće odluke o sertifikaciji (dodeljivanje sertifikacije, produžavanje validnosti sertifikata, redukovanje/proširenje sertifikacije, suspenzija/povlačenje sertifikacije).

U radu Sertifikacionog tela CK učestvuje i Komisija za žalbe i obezbeđenje nepristrasnosti, čiji se članovi biraju tako da se obezbedi ravnoteža interesa.

Sertifikaciono telo CK d.o.o. je društvo sa ograničenom odgovornošću koje na tržištu nastupa samostalno i finansira se iz vlastite delatnosti. Pravni status Sertifikacionog tela CK iskazan je kroz pravni status CK d.o.o. rešenjem o upisu u registar kod Agencije za privredne registre.

2. Sertifikacija građevinskih proizvoda

2.1. Zahtevi sertifikacije

Sertifikaciono telo CK sprovodi postupke sertifikacije i održavanja sertifikacije građevinskih proizvoda u skladu sa zahtevima za kompetentnost, konzistentan rad i nepristrasnost, koji su utvrđeni u standardu SRPS EN ISO/IEC 17065, Zakonu o građevinskim proizvodima i Uredbi o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona ("Sl. glasnik RS" br. 35/2015 i 44/2016), primenjujući i relevantne zakone drugih relevantnih propisa.

Sertifikacija tj. ocenjivanje i verifikacija stalnosti performansi (skraćeno AVCP) fabričke kontrole proizvodnje koje je u području delovanja Sertifikacionog tela CK sprovodi se prema zahtevima odgovarajuće šeme sertifikacije koja je za čelik za armiranje betona utvrđena Uredbom o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona.

Zahtevi za sertifikaciju se prema podnosiocu prijave postavljaju jasno i nedvosmisleno ovim Pravilima i odgovarajućom tehničkom specifikacijom koja je u slučaju čelika za armiranje betona utvrđena u standardu SRPS EN 10080.

2.2. Izmene zahteva sertifikacije

Sertifikaciono telo CK će pravovremeno obavestiti nosioce/imaoce sertifikata o izmenama zahteva sertifikacije u šemama sertifikacije (npr. novi standardi ili izmene u standardima) i odrediti rok u

kojem izmene trebaju biti primenjene i nadzirati sprovođenje tih izmena u sistemima upravljanja i postupcima nosilaca / imalaca sertifikata. Ako se radi o promenama u standardima, ti se rokovi određuju na osnovu roka obavezne primene srpskih tehničkih specifikacija. Pri tome se uzima u obzir stanovište zainteresovanih strana.

Ako je potrebno, s obzirom na vrstu i veličinu promena zahteva sertifikacije, preduzimaju se mere / radnje koje mogu uključiti vrednovanje, preispitivanje, odluku, izdavanje revidiranog ili novog sertifikata sa proširenjem ili suženjem područja / obima sertifikacije, sprovođenje vanrednog nadzora. Ako neka od tih aktivnosti nije potrebna to se mora evidentirati i navesti razloge za isključenje pojedine radnje (npr. ako je u pitanju promena koja nije promena zahteva za proizvod, nije potrebno vrednovanje, preispitivanje i donošenje odluke).

Sertifikaciono telo CK uzima u obzir i druge promene koje utiču na sertifikaciju, uključujući i promene koje pokreće klijent.

Ako do isteka roka važenja sertifikacije nosilac sertifikata ne sprovede i ne primeni izmene, valjanost (validnost) / važenje sertifikacije (sertifikata) neće biti produžena. U takvim se slučajevima sertifikacija privremeno suspenduje ili povlači, što može i zatražiti i nosilac / imalac sertifikata.

2.3. Prenos sertifikacije

Ukoliko nosilac / imalac sertifikata, ili pravno lice čiji je on deo, promeni vlasnika, sertifikacija može biti prenesena na novog vlasnika pod uslovom da:

- novi vlasnik prihvati i potvrdi politiku kvaliteta i sistem menadžmenta,
- ključno osoblje ostaje isto,
- postupci ostaju isti i
- relevantni prostor i oprema ostaju isti

Pri tome se ne menja plan sprovođenja nadzornih pregleda.

2.4. Nepristrasnost

Sertifikaciono telo CK osigurava svoju nepristrasnost u postupcima sertifikacije kroz strategiju i politiku, sistema kvaliteta, način donošenja odluka o sertifikaciji i kroz ocenjivanje, sprečavanjem da trgovinski / privredni, finansijski i drugi pritisci ugroze nepristrasnost. Sertifikaciono telo CK trajno / stalno identifikuje rizike za nepristrasnost koji mogu proizaći iz njegovih aktivnosti, njegovih odnosa ili odnosa osoblja.

Nepristrasnost se osigurava organizacijom, uključivanjem u svoje aktivnosti i nadzorom nad sprovođenjem svojih aktivnosti predstavnika zainteresovanih strana zastupljenih u Komisiji za žalbe i obezbeđenje nepristrasnosti, čiji je osnovni zadatak da najmanje jedanput godišnje analizira moguće sukobe interesa u poslovima sertifikacije koje obavlja CK, odnosno dobijene informacije ako je identifikovan rizik po nepristrasnost, kao i da odgovori na sve eventualne prigovore i žalbe zainteresovanih strana u vezi ugrožavanja nepristrasnosti u procesima sertifikacije ili iz bilo kojih drugih razloga.

U skladu sa utvrđenom politikom Sertifikaciono telo CK sprovodi postupke sertifikacije na nediskriminatorski i objektivan način na osnovu utvrđenih kriterijuma. Usluge Sertifikacionog tela CK dostupne su svim podnosiocima prijave, u području delatnosti Sertifikacionog tela CK, koji

zadovoljavaju uslove propisane u relevantnim standardima i Pravilima za sertifikaciju građevinskih proizvoda. Usluge sertifikacije Sertifikacionog tela CK dostupne su svim klijentima jednako, a pristup postupku sertifikacije nije uslovljen veličinom klijenta ili članstvom u bilo kojem udruženju ili grupi, niti je sertifikacija uslovljena brojem već izdatih sertifikata. Sertifikaciono telo CK ne postavlja klijentima neopravdane finansijske ili druge uslove.

Postupke ocenjivanja i vrednovanja sprovode nepristrasni i nezavisni ocenjivači. Preispitivanje rezultata vrednovanja i donošenje odluke o sertifikaciji obavlja imenovano lice za preispitivanje i donošenje odluke o sertifikaciji, koga imenuje direktor CK, pod uslovom da to lice nije bilo uključeno u proces vrednovanja. Nepristrasnost u postupcima osigurava se ostvarenjem politike i ciljeva kvaliteta, upoznavanjem učesnika u procesu sertifikacije sa zahtevima za nepristrasnost i nezavisnost, potpisivanjem izjava o nepristrasnosti, nezavisnosti, integritetu, nepostojanju sukoba interesa i drugim primerenim načinima.

2.5. Poverljivost

Opšte pravilo sertifikacionog tela CK, koje važi za sve osobe uključene u sertifikacione aktivnosti, je da ne smeju odavati trećim licima poverljive informacije dobijene tokom ocenjivanja ili postupaka sertifikacije, bez pisane saglasnosti podnosioca prijave ili imaoca sertifikata. U slučaju kada postoji zakonska obveza objavljivanja takvih informacija, zainteresovana strana će o tome biti obavještena pisanim putem.

Sve informacije o podnosiocima prijave i imaocima sertifikata smatraju se poverljivima, izuzev odluka o sertifikaciji i opštih informacija o imaocu sertifikata, kao što su: naziv i adresa proizvođača/ovlašćenog zastupnika, naziv i adresa proizvodnog pogona kao i predmet i područje sertifikacije. Navedene informacije se objavljuju u registru sertifikata - sertifikacija na web stranici sertifikacionog tela CK (www.centarzakvalitet.rs).

Stalno zaposleni CK se obvezuju na čuvanje poverljivosti informacija podnosioca prijave/imaoca sertifikata potpisivanjem ugovora o radu i potpisivanjem Izjave o poverljivosti i poštovanju principa nepristrasnosti i nezavisnosti.

Eksterno angažovana lica, uključujući osoblje koje za potrebe CK obavlja administrativne poslove, održavanje i nadzor informatičke opreme i software-a i članovi komisija, potpisuju izjave o poverljivosti i poštovanju principa nepristrasnosti i nezavisnosti korisnika usluga sertifikacionog tela CK, do kojih dolaze tokom obavljanja navedenih ili sertifikacionih aktivnosti.

U CK su propisane odgovornosti za čuvanje i arhiviranje kao i način arhiviranja dokumentacije sertifikacionih postupaka.

Pristup prostorijama CK je nadziran. Korisnicima usluga i posetiocima je dopušteno zadržavanje u prostorijama CK jedino u prisustvu stalnog zaposlenog iz CK.

2.6. Područje sertifikacije

Sertifikaciono telo CK prihvata prijavu za sertifikaciju svakog podnosioca prijave, a za područje svoje delatnosti.

Prijava se podnosi za građevinske proizvode/grupe proizvoda za koje podnosilac prijave smatra da može dokazati usaglašenost, popunjavanjem određenog obrasca i ugovaranjem uređuje pre početka sertifikacije. Područje i sadržaj prijave konačno se može odrediti tokom uvodnog sastanka u postupku početnog ocenjivanja u proizvodnom pogonu. Naknadne izmene, poput suženja područja sertifikacije, tokom ili na kraju ocenjivanja, neće se prihvatiti, posebno ne u slučaju ako se takav predlog temelji na negativnom rezultatu ocenjivanog dela područja (proizvoda).

Područje sertifikacije određeno je tehničkim specifikacijama i proizvodom/grupom proizvoda za određenu tehničku specifikaciju.

Za čelik za armiranje betona područje sertifikacije je utvrđeno Uredbom o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona ("Sl. glasnik RS" br. 35/2015 i 44/2016).

2.7. Lokacije ocenjivanja

Pored ocenjivanja na mestu proizvodnje, ocenjivanja se mogu obaviti i na drugim lokacijama, ako su to mesta važna za područje sertifikacije, npr. lokacije podugovarača laboratorija čije usluge koristi proizvođač, lokacije ugradnje proizvoda i drugo.

2.8. Jezik u postupku sertifikacije

Službeni jezik u postupku sertifikacije je srpski jezik. Ako se ocenjivanje sprovodi za proizvođače izvan Republike Srbije za sporazumevanje se po pravilu upotrebljava engleski jezik ili jezik te zemlje i srpski jezik, ukoliko se radi o sličnim jezicima. Dokumenti se dodeljuju i izdaju na srpskom jeziku, a određeni dokumenti se na zahtev mogu prevesti na engleski jezik, u skladu sa ugovorom. Po potrebi, u postupak se može uključiti prevodilac ili drugi stručnjak koji će osigurati korektan prevod. Ako je potrebno prevesti deo dokumentacije proizvođača na srpski jezik, podnosilac prijave to mora obezbediti, što je predmet ugovaranja.

2.9. Troškovi sertifikacije

Troškove sertifikacije snosi podnosilac prijave za sertifikaciju. Troškovi su određeni cenovnikom CK, odnosno ugovorom.

2.10. Informacije

Podnosiocima prijave i drugim zainteresovanim stranama, korisnicima usluga sertifikacionog tela CK, dostupne su informacije o postupcima sertifikacije, kao i bitni dokumenti na internet stranici sertifikacionog tela CK: www.centarzakvalitet.rs. CK će klijentu, na zahtev, obezbediti i druge informacije u vezi sa procesom sertifikacije koji sprovodi sertifikaciono telo CK.

3. Postupak sertifikacije

3.1. Aktivnosti pre podnošenja prijave

3.1.1. Informisanje

Proizvođač/ovlašćeni zastupnik zainteresovan za sertifikaciju može se obratiti sertifikacionom telu CK zahtevom u pisanom obliku (pošta, faks, e-mail), usmeno (telefon) ili posetom. Zahtev je u pisanom obliku treba da sadrži najmanje:

- opšte podatke o proizvođaču (naziv, sedište, telefon, faks, e-mail, ime i prezime osobe za kontakt),
- osnovne podatke o proizvodu i nameravanoj upotrebi proizvoda.

3.1.2. Dokumentacija za prijavu

U roku od 7 dana nakon dobijanja upita, sertifikaciono telo CK će klijentu dostaviti obrazac prijave za sertifikaciju na kojem je popis dokumenata koje je potrebno dostaviti uz prijavu kao i druge informacije.

3.1.3. Informativni sastanak

Pre podnošenja prijave za sertifikaciju može se na zahtev klijenta organizovati informativni sastanak.

Svrha tog sastanka je:

- utvrđivanje mogu li proizvodi koje podnosioc prijave želi da sertifikuje biti sertifikovani, odnosno jesu li u području rada sertifikacionog tela CK,
- određivanje okvirnog područja sertifikacije,
- upoznavanje klijenta sa zahtjevima sertifikacije, sa tokom postupka sertifikacije kao i davanje pojašnjenja i informacija u vezi sa postupkom sertifikacije.

3.2. Prijava za sertifikaciju

3.2.1. Podnošenje prijave i pratećih dokumenata

Prijava za sertifikaciju se podnosi kada podnosioc prijave može pružiti dokaze da ima dokumentovan, primenjen i održavan sistem upravljanja proizvodnjom, zasnovan na relevantnom standardu i drugim dokumentima, kako je definisano šemom sertifikacije, što znači da je spreman za ocenjivanje.

Podnosioc prijave uz prijavu prilaže dokumente sistema proizvođača koji su specificirani u prilogu uz prijavu, a koji moraju, između ostalog, da sadrže informacije o ljudskim i tehničkim resursima, uključujući podatke o laboratoriji, te informacije o podugovorenim uslugama koje proizvođač koristi, a koje utiču na usaglašenost sa zahtevima za sertifikaciju te izveštaj(e) o ispitivanju tipa proizvoda, ukoliko je tako predviđeno šemom sertifikacije.

Prijavu mora potpisati odgovorno lice podnosioca prijave, čime se, osim što potvrđuje istinitost navedenih podataka, obavezuje na poštovanje zahteva za sertifikaciju i da će dostaviti sve potrebne podatke i informacije za sprovođenje postupka.

Prijava za sertifikaciju se odnosi na jedan proizvodni pogon, odnosno za jedan građevinski proizvod.

Za proširenje sertifikacije na drugi građevinski proizvod postupak podnošenja prijave treba ponoviti, na isti način kao za prvi proizvod.

3.2.2. Preispitivanje prijave

TR i KO preispituju i ocenjuju valjanost i potpunost prijave, čime se osigurava:

- da su informacije o podnosiocu prijave i proizvodu dovoljne za sprovođenje procesa sertifikacije,

- da je prijava jasno popunjena i ispravno shvaćena, da ne postoje razlike u razumevanju sadržaja prijave između podnosioca prijave i Sertifikacionog tela CK,
- da je definisano područje tražene sertifikacije,
- da je Sertifikaciono telo CK sposobno da sprovede postupak sertifikacije i da dodeli sertifikat.

U slučaju nepotpunosti prijave, od podnosioca prijave će se zatražiti nedostajući dokumenti i informacije. U slučaju da je bilo primedbi na sadržaj i/ili valjanost prijave, te primedbe moraju biti otklonjene.

TR potvrđuje prihvatanje prijave svojim potpisom.

Ukoliko Sertifikaciono telo CK ne može da prihvati prijavu, npr. ako je područje izvan područja delatnosti CK ili iz nekog drugog opravdanog razloga, o tome obaveštava podnosioca prijave pisanim putem i vraća mu sve dokumente koji su dostavljeni uz prijavu. Navedena odredba se ne odnosi na prijavu za ocenjivanje usaglašenosti čelika za armiranje betona.

3.2.3. Ugovor o sertifikaciji

Na osnovu prihvaćene prijave za sertifikaciju, Sertifikaciono telo CK izrađuje ponudu i dostavlja je klijentu. Informaciju o prihvatanju ponude, klijent može dostaviti usmeno ili pisanim putem. U slučaju prihvatanja ponude, klijentu se dostavlja ugovor koji je tipski i koji sadrži obavezu klijenta da:

- omogućiti pristup lokaciji proizvodnje, opremi, dokumentaciji, zapisima, osoblju i svemu ostalom relevantnom za sprovođenje postupka sertifikacije;
- ne koristi sertifikaciju svoga proizvoda tako da izazove nepoverenje u CK i ne daje izjave o sertifikovanom proizvodu, koje bi mogle da dovedu u zabludu;
- da sertifikaciju i znak sertifikacije koristi u skladu sa zahtevima i pravilima CK;
- da bez odlaganja obaveštava CK o izmenama koje mogu uticati na njegovu usaglašenost sa zahtevima za sertifikaciju.

Dopune i izmene ugovora se mogu vršiti samo uz saglasnost obe ugovorne strane. Izmene se vrše putem aneksa ugovora, koji se preispituje, verifikuje i distribuira na isti način kao i osnovni ugovor.

3.3. Ocenjivanje

3.3.1. Imenovanje ocenjivača

Ocenjivanje po pravilu sprovodi jedan ocenjivač / koordinator – zaposlen u CK, ali ga može sprovesti i tim ocenjivača. U slučaju da se imenuje više od jednog ocenjivača, biće određen vodeći ocenjivač – vođa tima. U timu ocenjivača može biti i kandidat za ocenjivača koji se nalazi u postupku praktičnog dela obuke za ocenjivača.

Direktor CK donosi odluku o imenovanju tima ocenjivača od tehnički kompetentnih osoba za određenu vrstu proizvoda, pod uslovom da ne postoji nikakav potencijalni sukob interesa za njihovo angažovanje. Od podnoca prijave Sertifikaciono telo CK će tražiti da se pisanim putem saglasi sa sastavom tima.

Koordinator - ocenjivač, odnosno svi članovi tima ocenjivača, uključujući i kandidate za ocenjivače su obvezni da poštuju zahteve za nepristranost, nezavisnost i čuvanje poverljivosti dokumenata i podataka do kojih će doći u postupku ocenjivanja, što potvrđuju svojim potpisom Izjave o poverljivosti i poštovanju principa nepristrasnosti i nezavisnosti, koja se odnosi na predmet u postupku sertifikacije.

Podnosilac prijave ima pravo uputi obrazloženu primedbu na imenovane ocenjivače. Sertifikaciono telo CK će primedbu razmotriti i ako je oceni opravdanom, imenovaće drugog ocenjivača. Ako je oceni neopravdanom, a podnosilac prijave i dalje ne odustaje od primedbe, prekinuće postupak sertifikacije.

3.3.2. Pregled dokumentacije

Pregledom dostavljenih dokumenata utvrđuje se usaglašenost sistema kvaliteta proizvođača na osnovu priloženih dokumenata i zapisa sa zahtevima tehničke specifikacije i šeme sertifikacije, propisima i ovim pravilima.

Koordinator - ocenjivač potvrđuje svojim potpisom na listu koji je u prilogu prijave, da je usaglašenost dokumentacije dovoljna za sprovođenje početnog pregleda proizvodnog pogona i fabričke kontrole proizvodnje.

Ukoliko koordinator - ocenjivač utvrdi da dokumentacija nije potpuna ili da sadržaj dokumentacije nije u skladu sa zahtevima, može podneti zahtev za dodatne dokumente ili zahtev za ispravkom odgovarajućeg dokumenta. Na osnovu ocene dokumentacije može se predložiti predocenjivanje ili odbacivanje prijave.

3.3.3. Predocenjivanje

Predocenjivanje sprovodi koordinator – ocenjivač. Predocenjivanje nije obavezno, ali na zahtev klijenta može biti sprovedeno, radi utvrđivanja nedostataka koje klijent mora otkloniti da bi bio spreman za početni pregled proizvodnog pogona i FPC. Obim predocenjivanja se utvrđuje u dogovoru sa klijentom. Kod istog klijenta mogu se obaviti samo dva predocenjivanja za istu prijavu za sertifikaciju, i to tako da se drugo predocenjivanje može sprovesti najranije 6 meseci nakon sprovedenog prvog predocenjivanja.

3.3.4. Početni pregled proizvodnog pogona i fabričke kontrole proizvodnje

Koordinator – ocenjivač ili tim za ocenjivanje sprovodi početni pregled proizvodnog pogona i fabričke kontrole proizvodnje u skladu sa prethodno definisanim planom ocenjivanja. Način i obim početnog pregleda - ocenjivanja naveden je u šemi sertifikacije ili tehničkoj specifikaciji.

Početni pregled se sprovodi u skladu sa standardom SRPS EN ISO/IEC 17065 i odgovarajućom tehničkom specifikacijom, poštujući zahteve standarda SRPS ISO 19011 u tri faze:

Uvodni sastanak

Koordinator – ocenjivač/tim ocenjivača i predstavnici podnosioca prijave potvrđuju plan ocjenjivanja i konačno područje sertifikacije koje se nakon toga više ne sme menjati. Svi zahtevi, ocene i odluke ocenjivača i Sertifikacionog tela CK, odnose se na konačno područje ocjenjivanja.

Pregled i ocjenjivanje

Podnosilac prijave/proizvođač mora omogućiti ocenjivaču, na njegov zahtev, uvid u sve relevantne dokumente, pristup u sve prostorije u vezi sa zatraženim područjem sertifikacije te razgovor sa osobljem uključenim u postupke obuhvaćene ocjenjivanjem.

Završni sastanak

Koordinator – ocenjivač/tim ocenjivača obaveštava predstavnike podnosioca prijave o rezultatima sprovedenog ocjenjivanja, što uključuje utvrđene neusaglašenosti, ako ih je bilo, te preporuke, ako je primjenjivo. Predstavnici podnosioca prijave se izjašnjavaju o rezultatima ocjenjivanja saopštenim na završnom sastanku.

U slučaju da su tokom ocjenjivanja utvrđene neusaglašenosti, podnosilac prijave/proizvođač je u obavezi da podnese sertifikacionom telu CK predlog mera za razrešenje neusaglašenosti u roku ne dužem od 10 dana nakon utvrđivanja neusaglašenosti. Rok za otklanjanje neusaglašenosti se dogovara, ali ne može biti duži od 3 meseca.

Ocjenjivanje se završava uručivanjem sažetog nalaza o ocjenjivanju podnosiocu prijave, čiji ga predstavnik, u znak prihvatanja, potvrđuje svojim potpisom.

Izveštaj o početnom pregledu proizvodnog pogona i fabričke kontrole proizvodnje dostavlja se podnocu prijave najkasnije u roku od 14 dana nakon završenog početnog pregleda.

3.4. Odluka o dodeli sertifikacije

3.4.1. Prethodne aktivnosti

U dogovorenom roku podnosilac prijave obavezan je da obavesti Sertifikaciono telo CK o otklonjenim neusaglašenostima i da dostavi dokaze da su sprovedene dogovorene korektivne mere. Koordinator ocenjivač, odnosno tim ocenjivača će utvrditi jesu li neusaglašenosti otklonjene. Utvrđivanje efektivnosti korektivnih mera može uključiti i dodatnu posetu podnosiocu prijave, čije troškove on mora nadoknaditi.

Ukoliko se neusaglašenost ne otkloni u roku, postupak se prekida i može se ponovo pokrenuti jedino podnošenjem nove prijave. Nova prijava može se podneti nakon 3 meseca od dana prekida postupka.

3.4.2. Predlog koordinatora - ocenjivača o sertifikaciji

Na osnovu vrednovanja rezultata početnog pregleda, koordinator – ocenjivač, odnosno tim ocenjivača priprema izveštaj o ocjenjivanju i dostavlja podnosiocu prijave za sertifikaciju. Pored toga za vreme početnog pregleda se uzimaju uzorci za početno ispitivanje tipa proizvoda. Uzeti uzorci za početno ispitivanje tipa se dostavljaju laboratoriji za ispitivanje CK. Ispitivanje tipa proizvoda

obuhvata sve postupke i metode navedene u tehničkoj specifikaciji. Ako rezultati ispitivanja tipa – ispitivanja standardnih svojstava pokažu da proizvod nije u skladu sa zahtevima, sertifikaciono telo CK obaveštava proizvođača o tome i izriče mu zahtev za otklanjanje neusaglašenosti. Podnosilac prijave/proizvođač je u obavezi da podnese sertifikacionom telu CK predlog mera za razrešenje neusaglašenosti u roku ne dužem od 10 dana nakon utvrđivanja neusaglašenosti. Rok za otklanjanje neusaglašenosti se dogovara, ali ne može biti duži od 3 meseca.

Nakon završenog ispitivanja tipa proizvoda klijentu se dostavlja Izveštaj o ispitivanju tipa proizvoda. Izveštaj o ocenjivanju obavezno sadrži vrednovanje rezultata početnog pregleda proizvodnog pogona i FPC, a vrednovanje rezultata ispitivanja tipa proizvoda je sadržano u Izveštaju o ispitivanju tipa proizvoda u formi zaključka o usklađenosti tipa proizvoda sa propisanim zahtevima. U preporuci koordinatora – ocenjivača, odnosno tima ocenjivača u Izveštaju o ocenjivanju može da se nađe jedna od sledećih mogućnosti:

- sertifikacija se preporučuje u prijavljenom području,
- sertifikacija se preporučuje u suženom području,
- sertifikacija se ne preporučuje.

3.4.3. Preispitivanje i odluka o dodeli sertifikacije

Koordinator – ocenjivač priprema i dostavlja dokumentaciju iz procesa vrednovanja imenovanom licu za preispitivanje i donošenje odluke o sertifikaciji, koje nije bilo uključeno u proces vrednovanja, koje vrši preispitivanje svih informacija i rezultata početnog pregleda proizvodnog pogona i fabričke kontrole proizvodnje, početnog ispitivanja tipa proizvoda, informacija o otklonjenim neusaglašenostima (ako ih je bilo), vrednovanja rezultata autokontrolnih i kontrolnih ispitivanja proizvođača (ako je predviđeno specifikacijom), a na osnovu kriterijuma iz odgovarajućih tehničkih specifikacija, i ako su svi kriterijumi ispunjeni donosi odluku o sertifikaciji.

Ako imenovano lice za preispitivanje i donošenje odluke o sertifikaciji, utvrdi da nisu svi kriterijumi ispunjeni, doneće odluku da ne dodeli sertifikaciju. U tom slučaju, Sertifikaciono telo CK će da obavesti klijenta o odluci da ne dodeli sertifikaciju uz navođenje razloga za takvu odluku.

3.4.4. Sertifikat o usaglašenosti

Sertifikat je isprava kojom Imenovano telo ili nadležni organ potvrđuje da je proizvod usaglašen sa zahtevima tehničkog propisa u skladu sa Uredbom o načinu sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaju isprave o usaglašenosti, kao i o obliku, izgledu i sadržaju znaka usaglašenosti, a za čelik za armiranje betona sertifikat o usaglašenosti je u skladu sa Uredbom o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona.

Sastavni deo sertifikata o stalnosti performansi građevinskog proizvoda je Prilog uz sertifikat u kome se navode nazivi, oznake, nivoi i klase performansi i nameravana upotreba proizvoda. Ako se područje sertifikacije proširuje ili sužuje, izdaje se novi prilog. Sertifikat o usaglašenosti čelika za armiranje betona, kao prilog, sadrži i izveštaj o ispitivanju na osnovu kog je izdat.

Sertifikat i prilog sertifikatu potpisuje tehnički rukovodilac Sertifikacionog tela CK. Sertifikat se dostavlja podnosiocu prijave u roku od 15 dana nakon početnog pregleda, odnosno nakon što podnosilac prijave dostavi dokaze o rešavanju neusaglašenosti.

Sertifikat o usaglašenosti za čelik za armiranje betona, u skladu sa Uredbom o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona, važi godinu dana od datuma izdavanja uz jednu nadzornu proveru posle 6 meseci kada se ocenjuje njegova važnost/validnost.

3.4.5. Deklaracija o performansama

Podnosilac prijave na osnovu dobijenog sertifikata sastavlja Deklaraciju o performansama (deklaraciju o usaglašenosti za čelik za armiranje betona u skladu sa Uredbom o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona) koja se ne povlači dok važi sertifikat. Deklaraciju o performansama sastavlja se u skladu sa članom 7 Zakona o građevinskim proizvodima za harmonizovano područje, odnosno u skladu sa članom 11. Uredbe o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona kad je u pitanju deklaracija o usaglašenosti.

3.4.6. Označavanje proizvoda

Srpski znak usaglašenosti se stavlja na one građevinske proizvode za koje je proizvođač sačinio deklaraciju o performansama u skladu sa Zakonom o građevinskim proizvodima, odnosno deklaraciju o usaglašenosti u skladu sa Uredbom o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona.

Ako proizvođač stavi ili kada se u njegovo ime stavi srpski znak usaglašenosti, on potvrđuje da preuzima odgovornost za usaglašenost tog građevinskog proizvoda sa navedenim performansama kao i usklađenost sa svim važećim zahtevima utvrđenim u Uredbi o načinu sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaju isprave o usaglašenosti, kao i obliku, izgledu i sadržaju znaka usaglašenosti i u drugim posebnim propisima o načinu stavljanja znakova usaglašenosti na proizvode.

Na čelik za armiranje betona koji je usaglašen sa zahtevima Uredbe o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona, pre njegove isporuke na tržište, stavlja se srpski znak usaglašenosti u skladu sa propisom kojim se uređuje način sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaj isprave o usaglašenosti, kao i oblik, izgled i sadržaj znaka usaglašenosti.

Srpski znak usaglašenosti stavlja proizvođač ili njegov zastupnik, odnosno uvoznik ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, na vidnom mestu, tako da bude čitljiv i neizbrisiv, u skladu sa propisom kojim se uređuje način sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaj isprave o usaglašenosti, kao i oblik, izgled i sadržaj znaka usaglašenosti.

3.4.7. Registar sertifikata

Sertifikaciono telo CK vodi i održava registar izdatih sertifikata, koji je javan, a dostupan je na web stranici www.centarzakvalitet.rs. Registar sadrži ime i adresu proizvođača/podnosioca prijave, pravno lice koje proizvod stavlja na tržište, naziv proizvoda i tehničku specifikaciju prema kojoj je sertifikovan, broj sertifikata/priloga sertifikatu i datum izdavanja, status (važenje) dokumenta kao i opis područja sertifikacije.

3.4.8. Dokumentacija koju čuva CK

Svi dokumenti vezani za sertifikaciju čuvaju se 10 godina prema zakonu o građevinskim proizvodima. Podnosilac prijave obavezan je dostavljati sve podatke o promenama te moguće prigovore i žalbe kupaca, nalaze inspekcije i druge podatke važne za sertifikaciju.

4. Stalni nadzor, ocenjivanje i vrednovanje FPC

4.1. Opšte

U skladu sa sertifikacionim šemama Sertifikaciono telo CK sprovodi stalni nadzor, ocenjivanje i vrednovanje FPC radi provere stalnog zadovoljenja objavljenih performansi sertifikovanog proizvoda, odnosno usaglašenosti FPC sa odgovarajućim zahtevima. Uslov za održavanje sertifikata je trajno i potpuno zadovoljavanje zahteva za sertifikaciju. Nadzor se sprovodi u periodu od dana izdavanja sertifikata do dana isteka važnosti sertifikata, odnosno dok traje sertifikacija.

4.2. Vrste nadzornih pregleda

4.2.1. Redovni nadzorni pregled

Redovni nadzorni pregledi sprovode se u skladu sa šemama sertifikacije, šest meseci posle početnog (ponovnog) ocenjivanja i mora sprovesti u periodu mesec dana pre ili kasnije u odnosu na planirano vreme nadzora. Opseg redovnog nadzornog pregleda određen je šemom sertifikacije.

4.2.2. Vanredni nadzorni pregled

Vanredni nadzorni pregled može se sprovesti na osnovu:

- pisanog prigovora,
- promena koje mogu uticati na zadovoljenje zahteva za sertifikaciju (npr. promene pravnog statusa, upravljanja - rukovođenja, promene osoblja, promena postupaka itd.),
- prijave za obnavljanje važenja sertifikata koji je sa privremenim prekidom (suspenzijom),
- prijave za proširenje područja sertifikacije.

Odluku o sprovođenju vanrednog nadzora donosi TR na predlog koordinatora - ocenjivača. Ukoliko se utvrdi opravdanost prigovora trošak nadzora snosi imalac sertifikata, u protivnom podnosilac prigovora. U svim ostalim slučajevima trošak snosi imalac sertifikata.

4.3. Redovni nadzorni pregled

Nadzor se sprovodi uglavnom na isti način kao i početni pregled i sprovodi ga koordinatorski - ocenjivački tim. O redovnom nadzornom pregledu Sertifikaciono telo CK obaveštava imalca sertifikata najkasnije 2 nedelje pre planiranoga roka. Sertifikaciono telo CK može zahtevati dostavu odgovarajućih dokumenata i zapisa, koje će koordinatorski - ocenjivački tim koristiti u okviru pripreme za ocenu kod proizvođača, ako to oceni potrebnim.

Nadzornim pregledom kod proizvođača, osim zahteva standarda, mora se svaki put:

- oceniti efektivnost sprovedenih korektivnih mera i/ili drugih radnji za otklanjanje neusaglašenosti ustanovljenih tokom prethodnih ocenjivanja i/ili nadzornih pregleda,
- proveriti pravni status i vlasničke odnose,
- oceniti sprovođenje internih provera i ocenjivanja sistema menadžmenta,
- proveriti sastav i status osoba uključenih u sprovođenje sertifikacije,
- prema utvrđenom planu, oceniti sprovođenje postupaka za koje je sertifikacija dodijeljena,
- vertikalnim ocenjivanjem sprovesti ocenu svih aktivnosti fabričke kontrole proizvodnje,
- postupcima horizontalnog ocenjivanja sprovesti sveobuhvatnu ocenu fabričke kontrole proizvodnje (npr. upravljanje dokumentima, program obuke osoblja i sl.),
- oceniti stanje proizvodne, ispitne i/ili merne opreme u odnosu na etaloniranje, kada je primjenjivo, sledljivost do nacionalnih ili međunarodnih etalona te učestvovanje u programima međulaboratorijskih poređenja i ispitivanja osposobljenosti,
- pregledati dokumente koji su izdati u svrhu stavljanja proizvoda na tržište (deklaracija o performansama/usaglašenosti, znak usaglašenosti).

Izveštaj o stalnom nadzoru može sadržavati i preporuke o daljnjim aktivnostima (npr. rokovi za sledeće nadzorne preglede, promena područja, suspenzija, povlačenje). Izveštaj se dostavlja podnosiocu prijave najkasnije u roku od 14 dana nakon završenog nadzornog pregleda. U slučaju da su tokom nadzornog pregleda utvrđene neusaglašenosti, rok za njihovo otklanjanje je najviše 1 mesec. U okviru nadzora ili nadzornog perioda, u određenim šemama (npr. čelik za armiranje betona), Sertifikaciono telo CK uzima i ispituje slučajne uzorke iz proizvodnje i vrednuje rezultate tih ispitivanja.

4.4. Nastavak važenja sertifikacije

Na osnovu rezultata nadzora, koordinator - ocenjivač/ocenjivački tim sastavlja izveštaj o vrednovanju stalnosti performansi (u slučaju čelika za armiranje betona Izveštaj o stalnom nadzoru) koji sadrži predlog o nastavku važenja sertifikata. Imenovano lice za preispitivanje i donošenje odluke o sertifikaciji preispituje dokumente nadzora, i donosi odluku o nastavku važenja (validnosti) sertifikata, o čemu direktor Sertifikacionog tela CK pisanim putem obaveštava imaooca sertifikata.

5. Ponovna sertifikacija

Ponovna sertifikacija se sprovodi kao što se sprovodi prva sertifikacija. Ponovna sertifikacija može biti nakon trajnog ukidanja sertifikata ili velikog proširenja opsega ocenjivanja i provere stalnosti performansi. Odluka o ponovnoj sertifikaciji se donosi na isti način kao kod donošenja prve odluke o sertifikaciji.

6. Proširenje područja sertifikacije

Proširenje područja sertifikacije sprovodi se na isti način kao i postupak početne sertifikacije. Prijava za proširenje može se predati Sertifikacionom telu CK bilo kada, ali preporučuje se da se sprovede u okviru redovnog nadzornog pregleda.

Ako se radi o proširenju sertifikata za dodatni proizvod prema istom standardu, koordinator - ocenjivač donosi odluku o potrebi sprovođenja nadzora ili o proširenju samo na osnovu vrednovanja dostavljenih izvještaja o ispitivanju tipa proizvoda. Ako se radi o proizvodu prema drugom standardu, moraju se sprovesti svi delovi postupka koji nisu pokriveni ranijom sertifikacijom.

Prijava se neće prihvatiti ukoliko nisu uklonjene ranije utvrđene neusaglašenosti ili nisu izvršene obaveze prema Sertifikacionom telu CK. Proširenje područja sertifikacije ne utiče na rok važnosti sertifikata.

Preporuku o proširenju sertifikacije daje koordinator – ocenjivač ili tim ocenjivača, na osnovu nadzora i/ili vrednovanja dostavljenih dokumenata. Odluku o proširenju sertifikacije, nakon preispitivanja, donosi imenovano lice za preispitivanje i donošenje odluke o sertifikaciji.

Ako se proširenje područja sertifikacije odnosi na proizvode prema standardu prethodno obuhvaćenim sertifikatom, sertifikat se ne povlači, nego se izdaje novi prilog sertifikatu.

Ako se proširenje područja sertifikacije odnosi na proizvode prema novom standardu, koji prethodno nije obuhvaćen sertifikatom, sertifikat se povlači i izdaje novi s novim brojem.

7. Obaveze

7.1. Obaveze imaoca sertifikata

Imalac sertifikata mora stalno i trajno zadovoljavati zahteve za sertifikaciju i u svemu postupati u skladu sa ugovorenim odredbama kojima se zahteva:

- neprekidno ispunjavanje zahteva za sertifikaciju za područje (proizvode) za koje je sertifikat izdat, što uključuje i prilagođavanje izmenama zahteva za sertifikaciju o kojima će ga obavestiti Sertifikaciono telo CK,
- stalno i trajno poštovanje zahteva u odnosu na odredbe Zakona o građevinskim proizvodima, druge zakonske odredbe i obaveze koje proizlaze iz ugovora, te preduzimanje potrebnih radnji u zavisnosti od utvrđenih neusaglašenosti, zapažanja ili prilika za poboljšanjem,
- preduzimanje svih potrebnih mera kako bi se omogućilo:
 - ✓ sprovođenje vrednovanja i nadzora, pregled dokumentacije i zapisa, pristup proizvodnom pogonu, opremi i osoblju i pristup podugovaračima proizvođača,
 - ✓ analiziranje prigovora,
 - ✓ učestvovanje posmatrača (npr. witness audit na zahtev Sertifikacionog tela CK),
- davanje izjava u vezi sa sertifikacijom koje su u skladu s područjem sertifikacije,
- da se sertifikacija ne koristi na takav način koji bi izazvao nepoverenje prema Sertifikacionom telu CK i da imalac sertifikata ne daje nikakve izjave u vezi sa sertifikacijom za koje bi Sertifikaciono telo CK moglo smatrati da dovode do zablude ili ako za takve izjave imalac sertifikata nema ovlašćenje,

- prestanak korišćenja reklamnog materijala koji se poziva na sertifikaciju nakon suspenzije, povlačenja ili prestanka sertifikacije,
- da kopije sertifikata koje imalac sertifikata daje drugima, budu kopirane u celosti,
- da se imalac sertifikata pri pozivanju na sertifikaciju, npr. u dokumentima, brošurama i reklamama, pridržava zahteva Sertifikacionog tela CK i šeme sertifikacije,
- upotreba znaka usaglašenosti na način propisan šemom sertifikacije,
- čuvanje zapisa o svim prigovorima koji mu budu poznati, a koji se odnose na usaglašenost sa zahtevima za sertifikaciju, i da ih na zahtev Sertifikacionog tela CK učini dostupnim,
- preduzimanje odgovarajućih radnji u vezi s prigovorima i drugim nedostacima koji utiču na usaglašenost sa zahtevima za sertifikaciju,
- da se preduzete radnje dokumentuju,
- da bez odlaganja obavesti Sertifikaciono telo CK o bitnim promenama u vezi sa sertifikacijom u odnosu na pravni, komercijalni, vlasnički ili organizacijski status, organizaciju, sistem menadžmenta kvalitetom, upravu i ključno osoblje, dobavljače i sirovine, izmene na proizvodu ili u načinu proizvodnje, adresu i mesto proizvodnje i druga pitanja koja mogu uticati na sposobnost ispunjavanja zahteva za sertifikaciju,
- plaćanje troškova sertifikacije kako je propisao CK.

7.2. Pozivanje na status imaoća sertifikata

Sertifikaciono telo CK će preduzimati radnje u cilju obezbeđenja da imalac sertifikata:

- u potpunosti zadovoljava zahteve za dobijeni sertifikacijski status, kada se poziva na sertifikaciju putem interneta, dokumenata, komercijalnih materijala,
- ne daje izjave u vezi sertifikacije, koje bi se mogle shvatiti pogrešno, ili kao neosnovane,
- vodi brigu da Deklaracija o performansama/usaglašenosti niti drugi dokument ne budu izdati tako da navode na pogrešno tumačenje.

Ako dođe do nekorektnog pozivanja na status, Sertifikaciono telo CK će preduzeti odgovarajuće mere: zahtev za preduzimanjem korektivnih mera, suspenziju ili povlačenje sertifikacije, ili druge postupke.

7.3. Obaveze Sertifikacionog tela CK

Sertifikaciono telo CK se obvezuje da će pri obavljanju sertifikacije i njenom održavanju osigurati:

- sprovođenje svih postupaka u skladu s utvrđenim pravilima,
- ograničenje aktivnosti ocenjivača na ocenu nivoa usaglašenosti sa zahtevima za sertifikaciju,
- nepristranost osoba koje učestvuju u sertifikaciji,
- poverljivost dokumenata i informacija, prikupljenih tokom postupka sertifikacije,
- javno dostupne informacije o statusu sertifikacije i njihovo redovno ažuriranje,
- informacije o sledivosti rezultata u odnosu na područje sertifikacije,
- blagovremeno obaveštenje o svim promenama zahteva za sertifikaciju.

8. Suženje, suspenzija, prestanak ili povlačenje sertifikacije

8.1. Suženje područja sertifikacije

Suženje područja (ograničenje) može biti:

- na zahtev imalaca sertifikata, kada utvrdi da više nije u mogućnosti zadovoljavati zahteve za sertifikacije za deo proizvoda ili Sertifikacionog tela CK,
- na preporuku ocenjivača Sertifikacionog tela CK, ukoliko se tokom nadzornog pregleda ili kao rezultat rešavanja prigovora, ili na drugi način utvrdi da imalac sertifikata za deo područja sertifikacije više ne zadovoljava zahteve na osnovu kojih je dodeljena sertifikacija.

Odluku o suženju područja donosi imenovano lice za preispitivanje i donošenje odluke o sertifikaciji. Ako se suženjem područja sertifikacije ukida i neki od standarda koji je obuhvaćen sertifikatom, sertifikat se povlači i izdaje se novi sa novim brojem, u suprotnom sertifikat se ne povlači, nego se izdaje novi prilog sertifikatu. Suženje područja sertifikacije ne utiče na rok važenja sertifikata.

8.2. Suspenzija sertifikacije

8.2.1. Dobrovoljna suspenzija

Imalac sertifikata može zahtevati privremeno obustavljanje važnosti sertifikacije, za cijelo područje sertifikacije ili njegov deo. Trajanje dobrovoljne suspenzije je najviše 6 meseci. Ako se do tog roka ne steknu uslovi za prekid suspenzije, sertifikacija će biti povučena u delu za koji je suspenzija zahtevana.

Dobrovoljna suspenzija može se prekinuti jedino nakon sprovedenog ocenjivanja.

8.2.2. Prinudna suspenzija

Kada se tokom redovnog ili vanrednog nadzora ili tokom nekog drugog postupka utvrde bitne neusaglašenosti, one mogu za posledicu imati suspenziju sertifikacije u delu ili u celini.

Sertifikacija se može suspendovati ako imalac sertifikata:

- a) ne poštuje dogovoren vremenski raspored i plan sprovođenja procesa održavanja sertifikacije, nakon dodele sertifikata, ili
- b) ne preduzme korektivne mere u za to određenom roku, ili
- c) ne plati troškove sertifikacije nakon pisanog obaveštenja Sertifikacionog tela CK.

Prinudna suspenzija traje najviše 6 meseci, a može se ukinuti jedino nakon sprovedenog postupka ocenjivanja. Ako se do isteka trajanja suspenzije ne steknu uslovi za njeno ukidanje, područje sertifikacije može se suziti u onome delu na koji se suspenzija odnosila ili, sertifikacija može biti povučena, ako se suspenzija odnosila na celo područje sertifikacije. Vreme trajanja suspenzije ne utiče na rok važnosti sertifikata.

8.3. Prestanak sertifikacije

Imalac sertifikata može iz svojih razloga zahtevati povlačenje sertifikacije, obaveštavajući Sertifikaciono telo CK o tome u pisanim putem.

8.4. Povlačenje sertifikacije

Kada se tokom redovnog ili vanrednog nadzora ili tokom nekog drugog postupka utvrde bitne neusaglašenosti, one mogu za posledicu imati povlačenje sertifikacije. Klijent može ponovno steći status sertifikacije podnošenjem nove prijave i sprovođenjem novog postupka sertifikacije. Prijava za sertifikaciju ne može se podneti pre isteka 6 meseci od dana povlačenja sertifikacije. U slučaju povlačenja sertifikacije klijent je obavezan vratiti Sertifikacionom telu CK ranije dobijene sertifikate.

Sertifikat se može povući odmah – bez odlaganja ako:

- a) imalac sertifikata preduzme neadekvatne mere nakon suspenzije i upozorenja o povlačenju, ili
- b) dođe do materijalne povrede ugovora, ili
- c) dođe do kršenja imovinskih prava Sertifikacionog tela CK, ili
- d) ne plati naknade nakon prethodne suspenzije.

9. Prigovore i žalbe

9.1. Prigovori

Podnosilac prijave ima pravo prigovora. Prigovor je izraz nezadovoljstva pravnog ili fizičkog lica, u vezi s aktivnostima i postupcima Sertifikacionog tela CK i imaoaca sertifikata. Sertifikaciono telo CK ocenjuje osnovanost prigovora, a u slučaju opravdanosti preuzima odgovarajuće mere. O rezultatima rešavanja prigovora obaveštava podnosioca prigovora pisanim putem. O svim prigovorima i preduzetim merama vode se zapisi. Za prigovor koji nije u pisanom obliku ili je od neidentifikovanog lica, Sertifikaciono telo CK postupa kako proceni da je prikladno.

Procedura Rešavanje prigovora i žalbi (CK-PR-06) je dostupna na web stranici CK (www.centarzakvalitet.rs).

9.2. Žalbe

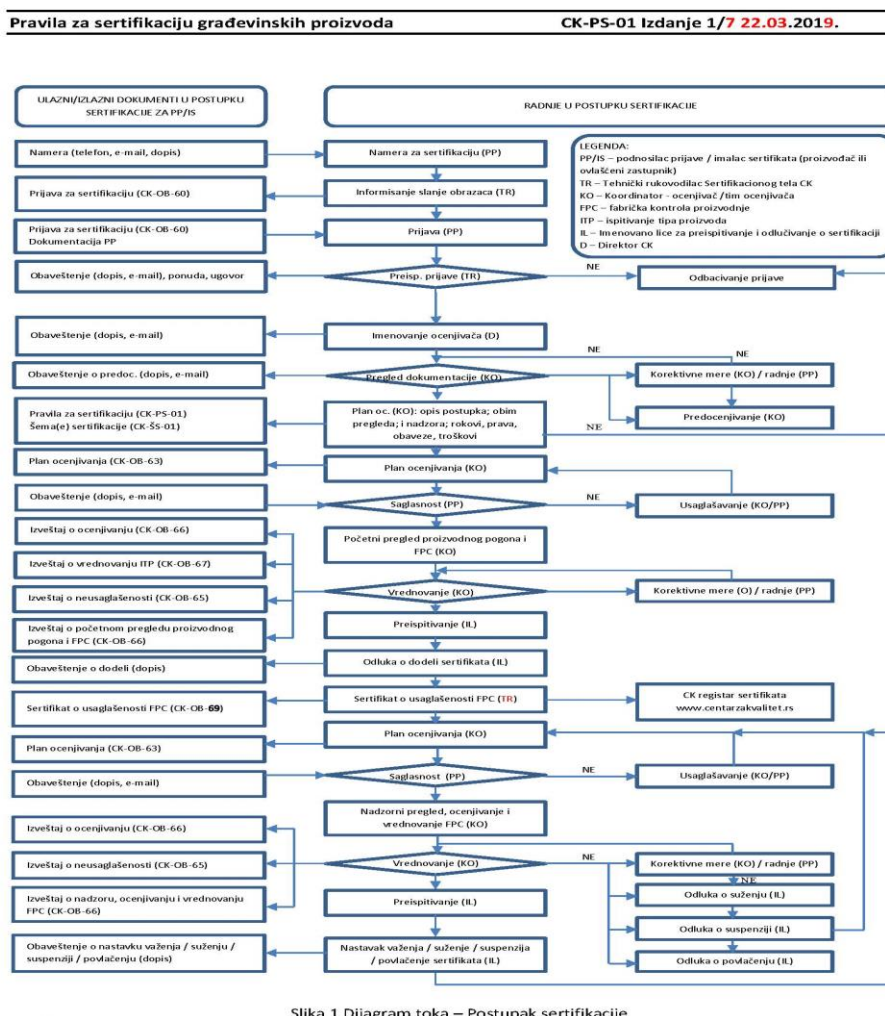
Podnosilac prijave ima pravo žalbe. Žalba je zahtev imaoaca sertifikata za preispitivanje nepovoljne odluke Sertifikacionog tela CK, a odnosi se na njegov željeni sertifikacijski status. Nepovoljne odluke mogu biti:

- odbijanje prihvatanja prijave,
- odbijanje nastavka ocenjivanja,
- zahtevi za korektivnim merama,
- izmene u području ocenjivanja i verifikacije stalnosti performansi,
- odluke o odbijanju, suspenziji ili povlačenju sertifikata i
- druge aktivnosti koje sprečavaju dobijanje i/ili održavanje sertifikata.

Politika Certifikacionog tela CK je da se tokom sertifikacije ne steknu razlozi za podnošenje žalbe. Međutim, ukoliko do žalbe ipak dođe ona se bez odlaganja rešava. O rezultatima postupka rešavanja žalbe Certifikaciono telo CK obaveštava podnosioca žalbe pisanim putem.

Procedura Rešavanje prigovora i žalbi (CK-PR-06) je dostupna na web stranici CK (www.centarzakvalitet.rs).

10. Postupak sertifikacije – dijagram toka

Slika 1 Dijagram toka – Postupak sertifikacije